

Katastrofiluontoisten työtapaturmien tutkintajärjestelmä

Tapaturmavakuutuslaitosten Liitto
Bulevardi 28
00120 Helsinki
Puhelin 19251
Sakari Seppänen/ar

11.5.1989

1 (2)

30/88 Kuolemaan johtanut työtapaturma laitospöytä jätelingon päältä jätevesien puhdistuslaitoksella

1. Tapahtuman kuvaus

Kaupungin jätevesien puhdistuslaitoksella oli laitospöytä N.N. yksin iltavuorossa. Hän oli ollut puhdistamon puolella ja noussut harjateräksestä rakennetulle jakkaralle ja avannut (avainta käyttäen) kolme mutteria jätelingon kannesta sekä avannut käsikahvoista lingon kannen aikomuksenaan puhdistaa sitä. Mahdollisesti N.N. on seisonut siinä noin metrin korkuisella jakkaralla tai jätelingon palkin päällä ja jostakin tuntemattomasta syystä joko liukastunut, horjahtanut tai laskeutuessaan pudonnut betonilattialle. Pudotessaan hän on satuttanut päänsä joko lattiaan tai betoniseinään, joka oli myös lähellä. N.N.:n silmälasit oli löydetty lattialta jätelingon edestä. Samoin sillä lattian osalla oli ollut oksennuskasa (kuvat 1 ja 2).

N.N. on pystynyt joko heti tai vähän myöhemmin putoamisen jälkeen joko konttaamaan tai kävelemään tarkoituksenaan päästä puhelimeen, joka oli valvontarakennuksessa noin 40 - 50 metrin päässä (kuva 3). Hän oli päässyt valvomorakennuksen sisään ja kaatunut noin kolmen metrin päähän valvomon pöydästä, jossa puhelin oli. Tästä paikasta hänet sitten samana iltana löydettiin ja todettiin kuolleeksi (kuva 4).

2. Työtapaturmaan johtaneita tekijöitä

Työtaso

Työtaso oli matala ja pinta-alaltaan pieni ajatellen kannen kiinnitysruuvien aukaisemista ja kannen avaamista. Ko. toimenpiteet vaativat runkopalkille nousemista (kts. kuvaa 2).

Putoaminen

Kapealta (22 cm) palkilta putoaminen on mahdollista liukastumisen, kompastumisen tai epähuomiossa harhaanastumisen johdosta. Putoaminen on mahdollista myös laskeuduttaessa; jos katsomalla ei varmisteta jakkaran paikkaa, astuu harhaan tai jakkaran reunalle ja seurauksena on hallitsematon putoaminen lattialle.

Yksintyöskentely

Jätevesien puhdistuslaitoksella oli laitoksenhoitaja päivävuorossa ja hänellä apulaiset, laitosmiehet, jotka työskentelivät kahdessa vuorossa. Siten laitosties työskenteli esim. iltavuorossa yksin klo 16.00 alkaen työvuoron päättymiseen klo 21.00 saakka. Laitosmiehen tehtäviä olivat puhdistamon puolella koneiden ja laitteiden huollot, näytteiden otto ja yleisvalvonta.

Työtapaturma on sattunut klo 16.45 (jäteauto kävi puhdistamolla) - 21.00 välisenä aikana. Kun N.N:ää ei kuulunut työvuoronsa jälkeen kotiin, kävivät omaiset työpaikalla, jonka valvomosta sitten löysivät tapaturman uhrin. Yksintyöskentelyllä on työtapaturman vakavuuteen merkitystä siten, että hoitoon saattaminen viivästyi mahdollisesti useitakin tunteja.

Puhdistamolla ei ollut puhelinyhteyttä, mitään järjestelmää säännöllisestä yhteydenpidosta (esim. hälytyskeskukseen) iltavuoron aikana ei ollut.

Kokemus

Laitosmies N.N. oli työskennellyt puhdistamolla sen valmistumisesta saakka eli yhteensä 15 vuotta. Jätelinko puhdistetaan tarpeen mukaan keskimäärin kerran viikossa. Työ jaksaraa käyttäen oli siten tuttua ja tavanomaista.

3. Ehdotukset vastaavien työtapaturmien estämiseksi

1. Työtasot

Vastaavien laitteiden huollossa tulee käyttää tukevia, riittävän leveitä ja mieluummin kiinteästi asennettuja suojakaitein varustettuja työtasoja.

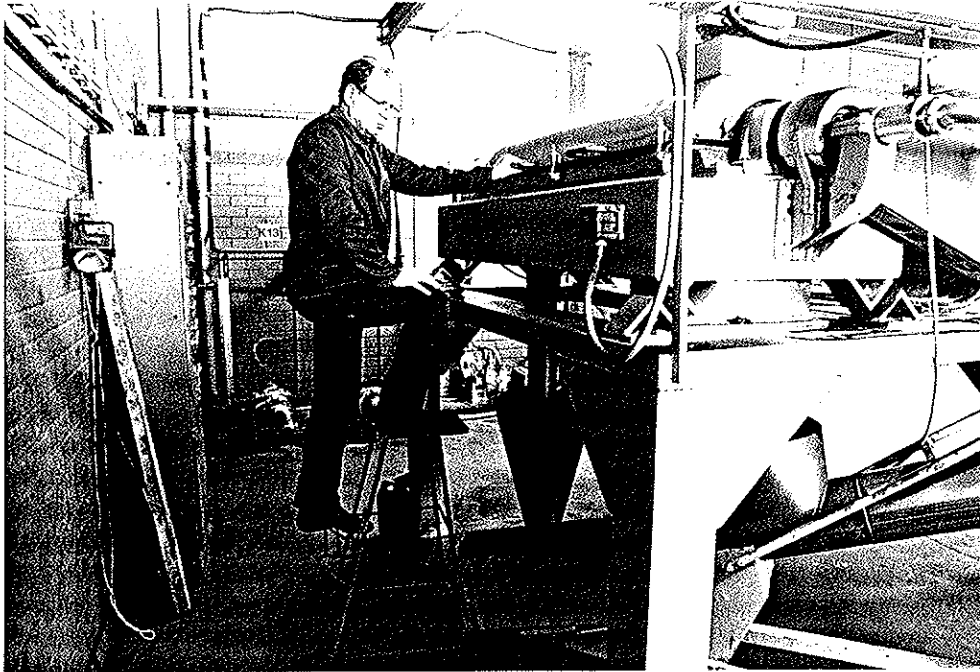
2. Vaaralliset huoltotyöt

Huoltotöiden vaaratekijät tulisi kartoittaa ja selvityksen perusteella määritellä ne työt, joita ei suoriteta yksintyöskentelynä.

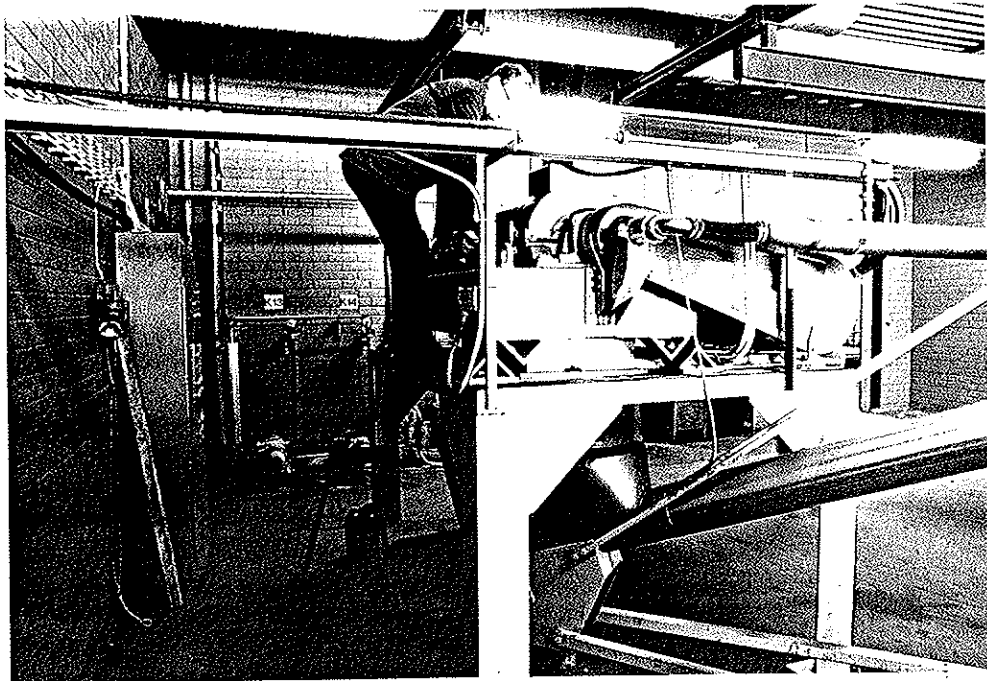
3. Yhteydenpito

Yksintyöskentelyn valvonta voidaan järjestää esim. radiopuhelimen avulla.

Liite Kuvaliite

Kuva 1. Jätelinko, kansi ja jakkara

Kuva 2. Oletettu tilanne, jossa työtapaturma sattui

Kuva 3. Vasemmalla puhdistamo, oikealla valvomo.

Kuva 4. Tapaturman uhri löydettiin paikasta, jossa kuvassa laukku.